

Hírek

Országos közoktatáspolitikai tanácskozás Szegeden

A *Független Pedagógus Fórum* december 7-én tanácskozást tartott a közoktatási törvény koncepciójáról és a tervezett vizsgarendszerről.

A *dr. Hoffmann Rózsa* által vezetett tanácskozás első előadója *dr. Dobos Krisztina* államtitkár-helyettes volt, aki az eddig megismert szakmai és társadalmi bírálatok, vélemények legfontosabb csomópontjaihoz kapcsolva mondta el vitaindító gondolatait.

Dobos Krisztina:

A közoktatási törvény koncepcióját négytagú bizottság állította össze az előzmények figyelembevételével, de ez nem átdolgozás, hanem önálló gondolati rendszer.

Az eddig vitatott legfontosabb kérdések:

Hogyan akar irányítani a kormány? Milyen legyen a felelősségmegosztás az iskola, az önkormányzat és a kormány (MKM) között?

– Erre a kérdéskörre az önkormányzati törvény már választ adott. Ezt tiszteletben kell tartani annak ellenére, hogy elsősorban a falvakban a törvény megvalósítása gondot okoz. A közoktatási törvénnyel kell megoldani a problémát.

– Az 5–16 éves korig tartó tankötelezettség azt jelenti, hogy az óvoda is közoktatási intézmény, és az általános műveltség alapjainak lerakása 16 éves korig tart, tehát a szakképzést – döntő módon – ezután kell megoldani.

– A NAT-nak, a vizsgarendszernek és az iskola szerkezetének egységet kell alkotni. A NAT-ra, a közös ismeretanyag meghatározására szükség van. Ez attól függetlenül igaz, hogy a NAT első, második változatának részletei szakmailag milyenek voltak. A harmadik, változat tartalmát sem az MKM-nek kell megítélni, hanem a szakmai szervezeteknek.

Lesznek iskolák, ahol nem tudják felkészíteni a tanulókat a NAT-nak megfelelően. Lesznek, ahol mást tanítanak, de felkészítenek a NAT-ra. Olyan iskola is elképzelhető, ahol nem vállalják a NAT-ot, de itt közölni kell a szülőkkel, hogy mit tanítanak, és amit tanítanak, az nem jogosít fel továbbtanulásra.

– A vizsgarendszerrel kapcsolatban még sok kérdés eldöntetlen, de valószínűnek látszik, hogy nem lehet egyszerre és általánosan bevezetni, talán csak a 6., a 10. és a 12. osztály után lehet mérés, értékelés, vizsga.

– Az iskolaszervezet még kialakulatlan. A gyakorlat is formál majd rajta. Fő gond, hogy kidolgozatlan és így nem világos az átmenetek kérdése.

– A legkeményebb véleménykülönbséget az iskolaszék, a TOK és a Közoktatási Tanács tervezete váltotta ki. Az iskolaszéktől sokan azért félnek, mert abban a régi nagyhatalmi szervezet újraélesztését látják, ahol a laikus vélemény megakadályozhatatlanul érvényesül. Mi egy demokratikus szervezetnek képzelnék el. Ezt jelzi az egyharmad-egyharmad-egyharmados összetétele is. Azt, hogy kötelező legyen-e, még tovább kell gondolni.

– A TOK-ról úgy beszélnek, mintha az a pedagógusok napi munkájába akarna beavatkozni. Erről szó sem lehet. A nagyobb régió közös ügyeit kell, hogy koordinálja, mint egy intézményrendszer szakmai része. Úgy ítélnék meg, hogy ezt a feladatot nem volna jó, ha az MKM egy helyre központostaná, de megyei bontásban – mint ahogyan ezt többen javasolták – szűk volna a lehetőség. A TOK szakértői – néhány ügyintézőn kívül – nem tartoznának munkahelyileg a hivatalhoz, hanem főiskolán, egyetemen és elsősorban a közoktatásban dolgozó, felkért munkatársak lennének. Így megszűnne az a "veszély" – amitől sokan félnek –, hogy a "kormánypárti" emberek kezébe kerülne a TOK, és ezzel bevonulna a napi politika az iskolákba.

A Közművelődési Tanács szükségességét általában nem vonják kétségbe, csak abban van vita, hogy hogyan épüljön fel. Elképzelhető, hogy több testület (tantervi tanács, tankönyvi tanács stb.) "főtanácsa" legyen a Közművelődési Tanács. Van, aki ezt egy szűkebb bizottságnak, a miniszter tanácsadó testületének képzeli el.

Számos más kérdés is vitatott még, de a vita megindításához talán elegendő az általam legfontosabbnak tartottak kiemelése.

A törvény előkészítésének tervezett ütemezése a következő:

– December végéig, január elejéig összegyűjtjük a szakemberek, az iskolák, a szülők stb. véleményét, javaslatait.

- Januárban az egyeztetésekre kerül sor.
- Az egyeztetések után következik az átdolgozás.
- Tavasszal kerül a kormány elé az anyag.
- A kormány ezt követően terjeszti a parlament elé a törvény tervezetét.

Az MKM illetékes szakembereire tehát 2-3 hónap nagyon intenzív munka vár. Kérem Önöket, javaslaikkal adjanak ehhez segítséget.

Vélemények az irányításról

- Kimeneti szabályozás helyett folyamatos tartalmi szabályozás kellene.

- Az irányítás valamilyen módjának (bemeneti, kimeneti, folyamat) kizárólagos igénye hamis alternatíva. Mindhárom közel azonos hangsúllyal kell.

- Szét kell választani a szolgáltatást és a törvényességi ellenőrzést. Az iskola eredményét időszakonként kell mérni.

- A TOK jelenlegi formájában "megkötö" az iskolát ("tokba zárt iskola"). A koncepció "szakmai-szolgáltató intézményt" ígér, de hatósági jogkörökkel is ellátja a TOK-ot.

- A hatalom kiépíti a bázisait. Ez természetes, de ez most itt agresszívan történik, ami feszültséget és ellenérzést szül.

- A NAT nem kötheti meg a lehetőségek 80%-át.

- A NAT által megszabott tartalom túlzó, maximalista. A tartalmi részletek kidolgozásának színvonaláé még a második változatnál is megengedhetetlenül különböző.

- A normatív támogatásról miért nem rendelkezik a törvény? Így a kormány ennek biztosítására nem kötelezett. Elvileg joga van az önkormányzatokat anyagilag magukra hagyni.

- A normatív támogatás összegét a minimálbérhez mérve kellene meghatározni, hogy az infláció miatti veszteségek pótlását ne évente kelljen kiharcolni.

- Az adó a városban "keletkezik", azért is mert a falvakból oda járnak dolgozni az emberek. Így a falvak képtelenek működtetni az iskoláikat, hiszen a normatív támogatás még az alapfeladatok ellátását sem biztosítja.

- Miért nem az iskola kapja meg a tanulókra jutó normatív támogatást? Az önkormányzatok közötti átutalás bonyolult, bürokratikus és esetleges. Más szempontból pedig az iskola önállóságát csökkenti a 100%-os gazdasági függés.

- Célszerű volna, ha a kormány a normatív támogatásával az iskolákban dolgozók bérét és az oktatás közvetlen feltételeinek költségét vállalná

magára. Az önkormányzat elsősorban az épületek fenntartását, üzemeltetését és az oktatás speciális igényeinek költségét biztosítaná.

- Ez a törvénytervezet - a 12-16 éves korig tartó oktatásban - a különböző iskolatípusokkal "zsákutcákat" hoz létre. Ezt szándékosan akarják létrehozni, vagy csak a kidolgozatlanság miatt érthető így?

- Nem derül ki a koncepcióból, hogy mekkora körzet maradhat iskola nélkül, mikor mehet át egy tanuló másik iskolába, a szakmailag megfelelő tanuló elutasítható-e, ha a lakóhely szerinti önkormányzata megtagadja a normatívát, vagy az előlotti költségek rá jutó részének átutalását stb.

- Az iskolatípusok túl sok igénynek akarnak eleget tenni az oktatás kötelező szakaszában. Így kaotikusnak látszik a vázolt elképzelés. Jobb volna, ha a változatos lehetőségeket az iskolák belső differenciálással biztosítanák a 10. osztályig.

A tanácskozás második részében a vizsgarendszerről volt szó.

Bernáth József a standard érettségi vizsga alapvető jellemzőiről adott tájékoztatást.

Dr. Nagy József a tervezett vizsgarendszert mutatta be.

A tanácskozás utolsó előadását *Németh Magda* tartotta, aki beszámolt a Kanadában töltött több évtizedes oktatási tapasztalatairól.

Biológiai verseny!

A TIT Herman Ottó Országos Biológiai Általános Iskolai Verseny programja

Rendező szervek:

Magyar Természettudományi Társulat
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Társaság
Móricz Zsigmond Gimnázium, Kistújszállás

Támogatók:

Magyar Természettudományi Társulat
Művelődési és Köznevelési Minisztérium
TIT Szövetség taggyűlései
Kistújszállás város
Természetbúvár

A tájékoztatóban megadjuk a verseny programját, és azokat a feladatokat, amelyekben a szakítkárok és szaktanácsadó kollégák segítségét kérjük.

A 7. és 8. osztályos tanulók együtt versenyeznek az alább megjelölt témakörökből.

Tananyag: a házi, megyei, országos döntőre a 6. osztályos biológia tananyag, diaanyag (hazánk vé-

dett természeti értékei), Herman Ottó élete és munkássága, és a tanévkezdéstől megjelenő *Búvár című lap* poszterei (1991. VI. hótól).

A verseny programjáról felvilágosítás:

Magyar Természettudományi Társulat
dr. Bezerédy Edit
1367 Budapest 5. Pf.: 123.
Tel.: 138-4593; 138-3777/126.

A. Első forduló

Házi döntő: a megyei általános iskolák háziverse-nye a 7. és 8. osztályos tanulók számára. Az elért eredmények alapján iskolánként egy, a legjobb tanuló küldhető a második fordulóra, a megyei versenyre.

Házi döntő időpontja: 1992. március 2-7.

Felelős: a szaktanár, ill. felkért szaktanácsadó.

Szervezési feladat

A versenyben részt vevő iskolák a megyei fordulóra bekerült legjobb tanulók nevét, iskolája címét szíveskedjenek beküldeni a megyei TIT szervezetek/egyesületek szaktitkárainak 1992. március 14-ig. A megyei szaktitkár kollégák a megyei fordulóra bekerült tanulók névsorának összeállításáról, a megyei döntő lebonyolításához alkalmas hely biztosításáról, a helyi versenybizottság megszervezéséről a *Magyar Természettudományi Társulatot* szíveskedjenek értesíteni (dr. Bezerédy Edit – lásd fentebb).

Határidő: 1992. március 20.

Felelős: a vezető szaktanácsadó és a megyei szaktitkár.

B. Második forduló

Megegyi döntő: erre a fordulóra a *Magyar Természettudományi Társulat* központi feladatlapokat küld ki a megyei TIT szervezetek/egyesületek számára, akik a megyei döntő fordulóját megszervezik. A feladatlapok csak elméleti feladatokat tartalmaznak, a megjelölt témakörből.

A dolgozatok értékelése helyileg történik.

A megyei döntő időpontja: 1992. április 25.

Szervezési feladatok

1/ Figyelem! A megyei döntőből az országos döntőbe megyénként egy, a legmagasabb pontszámot elért versenyző, Budapestről pedig a legjobb hat versenyző kerül be.

A megyei döntőből az országos döntőbe bekerült tanulók nevét, iskolájának címét a megyei

szaktitkár kollégák szíveskedjenek a *Magyar Természettudományi Társulathoz* (dr. Bezerédy Edit) beküldeni.

Határidő: 1992. május 4.

2/ A megyei forduló eseményeiről és a döntő részletes programjáról értesítést küldünk a megyei szervezeteknek/egyesületeknek, a szaktanácsadóknak és a döntőbe került tanulóknak.

Együttal kérjük a megyei szaktitkárokat, hogy a döntő programjáról az országos döntőbe bekerült diákok felkészítő tanárait időben tájékoztassák.

Határidő: 1992. május 13.

C. Országos döntő

A döntőbe került tanulók száma max. 25 fő. (Megyéenként 1 fő + Budapest 6 fő.) A szervezés központi módon történik, amelyben a *Magyar Természettudományi Társulat* és a *Jász-Nagykun-Szolnok megyei Tudományos Ismeretterjesztő Társaság* vesz részt. A döntő feladatait (elmélet, terepgyakorlat és szóbeli: 5 perces kiselőadások a természetvédelmi területekről, kivéve a nemzeti parkokat) központi versenybizottság állítja össze és bírálja el.

Az országos döntő időpontja: 1992. jún. 5-6-7.

Hely: Kisújszállás, Móricz Zsigmond Gimnázium.

A *Magyar Természettudományi Társulat* a versenyek egyik alapvető célját a tehetséggondozásban látja. Ezért felhívja a megyei TIT szervezetek/egyesületek figyelmét arra, hogy amennyiben tudomást szereznek olyan kiemelkedő képességű tanulókról, akik a települési vagy egyéb nehézségek miatt nem értesülnek e programról, azokat szíveskedjenek tájékoztatni, és kérjük, tegyék lehetővé a versenyen való részvételüket.

Fesztivál Csernobil gyermekeiért

Ez év november 6-13 között nemzetközi gyermekfesztivált rendeztek Kijevben *A világ gyermekei Csernobil gyermekeiért* címmel. A rendezvényen Magyarországot a magyar-orosz kéttannyelvű gimnáziumok (Pécs - Leöwey Klára Gimnázium, Budapest - Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium) 6-6 diákja képviselte.

A fesztiválon Európa különböző országaiból, s a Szovjetunió köztársaságaiból delegált gyermek amatőr vagy iskolai művészeti együttesek (tánc-csoportok, zenekarok) léptek fel Kijevben és Csernyigovban. A rendezvény szponzorai közt vállalatok, üzemek, alapítványok és magánszemélyek egyaránt voltak. A fellépések bevételeit a csernobili zónából kitelepített gyermekek (családok)

életkörülményeinek javítására kívánják fordítani a rendezők, a kijevi Etüd Színház vezetői és munkatársai.

Több út...

Több út... címmel rendez 1992. január 9-én az OKI Iskolafejlesztési Központja és az Iskolafejlesztési Alapítvány szakmai nyílt napot a budapesti Marczibányi téri Művelődési Központban.

Az egész napos színes szakmai program elnevezése a Rómába vezető alternatívákkal kapcsolatos latin közmondásból származik. A rendezők arról a több mint egy évtizede következetesen teljesített küldetésükről kívánják számot adni, amit az oktatási rendszer, a nevelés pluralizálásáért, a pedagógiának alternatívákban megjelenő létezés módja elfogadtatásáért tettek.

Az Iskolafejlesztési Központ, az Iskolafejlesztési Alapítvány szakembereit ismerik az országban az innovatív pedagógiai műhelyek, több munkatárs fontos nemzetközi szakmai szervezetben képviseli hazánkat. Műhelymunkájában, fejlesztéseiben, kutatásaiban így forr össze a nemzetközi folyamatokhoz igazodó felzárkózás szorgalmazása és a nemzeti megújítást segítő program – elsősorban a helyi nevelési rendszerek belső innovatív folyamataihoz nyújtott szakértő szolgáltatások rendjében. E program szintetizálódik "az iskola humanizációja" jellegében.

A szakmai napon Mihály Ottó tart bevezető előadást *Az iskola humanizációjának szükségletei és lehetőségei* címmel. Ezt követően a déli órákban alternatív pedagógiai műhelyek és pedagógus, gyermekérdekű szakmai szervezetek bemutatkozó kiállítását tekinthetik meg a résztvevők, illetve megvásárolhatják a műhelyek könyvársi forgalomban nehezen hozzáférhető kiadványait.

Délután *Vekerdy Tamás* szól a Waldorf-pedagógiáról, *Horváth H. Attila* a Freinet-módszerről, *Horváth Attila* a Jena plan-t mutatja be, *Loránd Ferenc* a magyar Gesamtschulét. Ezt követően *Habenmann M. Gusztáv* *Az osztálytermi hatalom pszicholingvisztikája* című kutatásáról referál, *Szekszárdi Ferencné* a konfliktusok kezelésére vállalkozó pedagógiákról szól, *Váradi István* a drámapedagógia törekvéseiről, *Bognár Mária* a "saját élményű tanulásról", *Hortobágyi Katalin* a projekt-módszert mutatja be, ezen belül az "Erdei iskolát".

Szünet után a nemzetközi pedagógiai mozgalmak elemzését sajátos, hazai ihletésű műhelymunkák ismertetése követi, *Pöcze Gábor* bemutat egy új hazai humán foglalkozás, a szociálisasszisztens

képzésére irányuló kísérletet, *Kereszty Zsuzsa* Csenyété, a cigányfalu példáját ismerteti, *Hamrák Anna* az országszerte terjedő "lassított" ütemű elemi iskolai innovációja példáit mutatja, *Trencsényi László* a "környezetfűggőség" oktatáspolitikájának és pedagógiájának eseteit elemzi az általános művelődési központok és a Börzsönyi Gyümölcsprojekt példáján.

Végezetül pódiumbeszélgetést terveznek a rendezők *Pluralista demokrácia és közoktatás* címmel.

A program támogatói

Gyermeki Jogok Magyar Nemzeti Bizottsága,
Gyermekérdekek Magyarországi Fóruma,
Iskolapolgár Közéleti Alapítvány,
Tanszabadság Társaság.

A rendezvényre minden érdeklődőt, szakmabélit és laikust, pedagógust és képviselőt, az "iskola humanizációjában" érdekelt társadalmi csoportok tagjait szeretettel várunk.

Gyermekérdekek

A Göncz Árpád védnöksége alatt működő *Gyermeki Jogok Magyar Nemzeti Bizottsága* november 20-án mutatta be a nyilvánosságnak azt a dokumentumot, mely tartalmazza a *Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat* és a *Gyermekérdekek Magyarországi Fóruma* közös munkájának eredményeit. A munkacsoport a hatályos magyar jogszabályokat hasonlított össze az ENSZ Gyermekjogi Konvenciójával. Miután az Egyezményt a magyar országgyűlés is ratifikálta, így elkerülhetetlen a hazai jogrend teljes átigazítása ennek normáihoz. Az iskolai élet szempontjából külön figyelmet érdemelnek a szabadságjogok, a véleményalkotási jog, a lelkiismereti szabadság, az egyesülési szabadság, az emberi méltósághoz fűződő jog kérdései.

A vitában gyermekvédelmi szakember, jogász, pedagógus, az elvált apák képviselő társadalmi szervezet képviselője fejtette ki álláspontját, rámutatva azokra a feszültségekre, melyeket a hazi jogrend tartalmaz.

Gyereknýár '91 díjazottjai

A Gyermekérdekek Magyarországi Fórumának Gyereknýár '91 című módszertani pályázatának díjazottjai:

Dencsné Bélteky Katalin (Budapest)

Farkas Jánosné (Tiszacsege)
 Lengyel Mihály (Földes)
 Mesterné Taskovics Valéria (Kiskunhalas)
 Ökrös Tibor (Budapest)
 Rózsa Györgyné (Budapest)
 Szabó Margit (Tárnok)
 Szabolcsiné Orosz Hajnalka (Pécs)

Gyermekérdekek Szabadegyeteme

A budapesti *Kontyfa utcai* iskolában került sor november 23-án a *Gyermekérdekek Szabadegyetemének* tanévnyitójára. Közel félszáz gyermekügyben érdekelt szakember előtt Loránd Ferenc rektor tartott évnnyitót. Elmondta, hogy a Szabadegyetem működési formája a vidéki városokban sorra kerülő előadássorozat, de részét képezik az iskolák, műhelyek kezdeményezésére megszervezett helyi szakmai programok is.

Csizmár Gábor és Btró Endre a gyermekek jogáról tartott előadást. Élénk vitában a tanulói érdekvégyesítés, a lelkiismereti szabadság, az iskola érdekvédő szerepe került szóba. Ezt követően korreferátumok hangzottak el. *Böjte Józsefné* az alapítványok ellehetetlenüléséről, *Budai Éva* középiskolai színháztörténeti programról, *Levente Péter* a viselkedéskultúráról, *Loránd Ferenc* az iskolai esélyegyenlőség dilemmáiról, *Sári Lajos* a "mai magyar iskola" félelmeiről, *Soltész Anikó* a humán értékek hiányáról, *Trencsényi László* a közösség pedagógiai értelmezéséről osztotta meg gondolatait a szabadegyetemre beiratkozott hallgatókkal.

OKTV versenybizottsági névsorok

Földrajz

Tóth József egyetemi tanár (elnök)
 Varajti Károly főmunkatárs (ügyvez. elnök)
 Berta Bálint tanár
 Dus István tanár
 Halász János tanár
 Fábri Miklós szaktanácsadó
 Jáki Katalin tanár
 Kapronczay József tanár
 Litkei József igazgató
 Mérő József egyetemi docens
 Szegedi Nándor egyetemi docens

Matematika I. kategória

Czapáry Endre nyug. szaktanácsadó (elnök)

Lajos Józsefné főmunkatárs (ügyvez. elnök)
 Csorba Ferenc tanár
 Hámori Vera tanár
 Hárspatakiné Dékány Veronika tanár
 Horváth Antalné tanár
 Koller Lászlóné főmunkatárs
 Némethy Katalin tanár
 Reményi Sándorné tanár
 Strohmajer János ny. egyetemi docens
 Szamosfalvy Jánosné tanár

Matematika II. kategória

Reiman István egyetemi docens (elnök)
 Szendrei Julianna főmunkatárs (ügyvez. elnök)
 Bartha Gábor tanár
 Lasztóczy Gyula tanár
 Laczkó László vezető tanár
 Molnár Emil egyetemi docens
 Pálmay Lóránt vezető szaktanácsadó
 Pogáts Ferenc főiskolai docens
 Sándor Endre tanár
 Somfai Zsuzsa tanár
 Somogyi Gyöngyi tanár
 Szakál Péter tanár
 Urbán János tanár

Matematika III. kategória

Freud Róbert egyetemi docens (elnök)
 Szendrei Julianna főmunkatárs (ügyvez. elnök)
 Bognár Jánosné egyetemi adjunktus
 Bogdán Zoltán tanár
 Csirmaz László tud. kutató
 Dékány Józsefné tanár
 Horváth Eszter tanár
 Moussong Gábor egyetemi adjunktus
 Pröhle Péter egyetemi adjunktus
 Vancsó Ödön tud. munkatárs

Fizika

Holics László vezető tanár (elnök)
 Gecső Ervin főmunkatárs (ügyvez. elnök)
 Blészer Jenő tanár
 Honyek Gyula vezető tanár
 Jurisits József igazgató
 Kónya Istvánné tanár
 Légrádi Imre tanár
 Szegedi Ervin vezető tanár
 Zentai Magdolna tanár
 Zsudel László tanár
 Főzy István egyetemi docens
 Molnár Miklós egyetemi adjunktus
 Hilbert Margit egyetemi adjunktus

Kémia

Boksay Zoltán egyetemi tanár (elnök)
 Kecskés Andrásné főmunkatárs (ügyvez. elnök)
 Orsós Piroška egyetemi adjunktus
 Wajand Judit egyetemi docens
 Botyánszky János egyetemi adjunktus
 Kónya Józsefné egyetemi adjunktus
 Z. Orbán Erzsébet tanár
 Körner Miklósné vezető tanár
 Kromek Sándor vezető tanár
 Szereday Éva szaktanácsadó
 Kriskóné Győri Gyöngyi tanár
 Tihanyi Péter tanár

Biológia

Hámori József egyetemi tanár (elnök)
 Fazekas György főmunkatárs (ügyvez. elnök)
 Bodnár Ildikó tanár
 Czigler Andrásné tanár
 Dütsch Zsoltné tanár
 Felhősné Vári Erzsébet egyetemi docens
 Franyó István főmunkatárs
 Homor Piroška tanár
 Kikindai Kristóf szaktanácsadó
 Stojanovits Józsefné tanár
 Széphalmi Ágnes egyetemi docens

Diákszövi Alapítvány

A *Fővárosi Bíróság* 1991. augusztus 27-én a *Diákszövi Alapítványt* 1997-es sorszám alatt bejegyezte. Létrehozója – 1 millió forinttal – az *Általános Fogyasztási Szövetkezetek Országos Szövetsége*.

Az alapítvány célja: az oktatási intézményekben és kollégiumaikban működő iskolaszövetkezeti csoportok és diákszövetkezetek tevékenységének rendszeres és folyamatos támogatása, fejlesztése. A diákszövetkezők jó módszereinek közkinccsé tétele pályázatok, versenyek, továbbképzések, oktatási segédanyagok, szaktáborok és tanácskozások szervezésével. A diákok szövetkezeti, vállalkozási, szolgáltatási, önkormányzati ismereteinek kialakítása. Az ifjú szövetkezők pályaválasztásának, pályorientációjának elősegítése.

Az alapítvány számlaszáma:

Magyar Takarékszövetkezeti Bank Rt. Budapesti Regionális Igazgatósága, Budapest, Szabadság tér 14. 219-98698 701050502 *ÁFEOSZ Diákszövi Alapítvány*.

Az alapítványhoz csatlakozni szándékozókat kérjük, hogy szándéknyilatkozatukat a felajánlott

összeg feltüntetésével szíveskedjenek megküldeni írásban a következő címre:

ÁFEOSZ Diákszövi Alapítvány Kuratóriuma
 1054 Budapest, Szabadság tér 14.
 (A kuratórium elnöke: Szombati Attila,
 titkára: Király Lajos)

A befizetéseket köszönettel várják, az egyéni csatlakozóknak kérés esetén csekket küldenek.

Népi sportszerű játékok oktatása

Testi-lelki felüdülésre mindenkinek szüksége van. A különféle adottságú, képességű emberek a mai sportágakban nem minden esetben találják meg – önhibájukon kívül – a mozgás nyújtotta örömet. A népi sportszerű játékok felelevenítésével, oktatásával az embereknek szórakozást, szórakozva történő sportolást, mozgásigény-kielégítést lehet biztosítani. Egyszóval testi-lelki felüdülést mindenki számára, aki szeret játszani.

Források

Gönczi F.: *Somogyi gyermekjátékok*, Kaposvár, 1949.

Hajdú Gy.: *Magyar népi játékok gyűjtése*, Bp. 1971.

Magyar népi gyermekjátékok (szerk.: Keszler Mária), Bp. 1978.

Somogy Megyei Múzeumok Közleményei 4. Kaposvár, 1981.

Dr. Kiss Á.: *Magyar gyermekjátékok gyűjteménye*, 1891.

Testnevelő tanárokból, főiskolai hallgatókból, gimnáziumi és általános iskolai tanulókból alakított csoporttal a gyűjtött játékokat feldolgozzuk. 1992 tavaszától igény esetén a játékokat iskolákban, táborokban, továbbképzéseken bemutatjuk, betanítjuk. Video oktatófilm készítését is tervezzük.

A program a *Somogyi Testnevelő Tanárok Szövetsége* programjában is szerepel.

Dr. Walter Károly
 főiskolai docens
 STTSZ titkára

"Szivárvány '92"

A *Gyermekalkotások Galériája* – mint 1974-től mindig – most is meghirdeti nemzetközi gyermek

képző- és pályázatát "Szivárvány '92" címmel a világ minden gyermeke számára.

A pályázat célja

A művészet eszközeivel járuljon hozzá egy boldog gyermekkor megteremtéséhez egy békés világban,

A gyermekek körében folyó képző- és iparművészeti nevelés eredményeinek bemutatása,

A gyermekek képzőművészeti érdeklődésének, esztétikai ízlésének fejlesztése, fokozása,

A gyermekalkotások nemzetközi összehasonlítása,

A nemzetközi kulturális kapcsolatok erősítése.

Erősítse annak a gondolatnak, hogy szeressék hazájukat és tiszteljék más országok népeit.

A pályázat témája kötetlen.

Feltételei

A pályázatra 4–15 éves korú gyermekek küldhetnek pályamunkákat (azok, akik 1977. január 1. után születtek).

Pályázni csak 1991–92-ben készült eredeti, önálló kiállításon még nem szerepelt művel lehet. Minden pályázónak legalább két alkotást kell beküldenie, kivéve, ha a video-art vagy computer art területén pályázik. A mű mérete tetszés szerinti. A képek paszpatura, illetve keret nélkül küldendők. A pályamunkák tetszőleges anyag és technika felhasználásával készülhetnek:

a/ festészeti és grafikai technikák (szén, kréta és pasztell munkákat csak fixálva fogadunk el)

b/ batik és egyéb textilfestés

c/ kispasztikák, kerámiák

d/ rézdomborítás, tűzzománc

e/ computer-art

f/ video art

A pályázat felszerelése

Minden pályamű hátlapjára (aljára) ragasztott papíron gépírással orosz, angol német vagy magyar nyelven, gépírással a következő adatokat kell feltüntetni:

1. a pályázó (teljes) neve

2. születésének időpontja (év, hó, nap)

3. nemzetisége

4. a pályázó neme

5. a pályázó pontos címe (lakás- és iskola címe)

6. a beküldött kép (alkotás) témája, a kép címe

7. a felkészítő (tanár) neve és szignója

A pályamunkákat a versenyzők az iskolákon, intézményeken, szervezeteken keresztül küldjék el címünkre:

8250 Zánka, Gyermekalkotások Galériája
Beküldési határidő:
1992. március 31.

Konduktív pedagógia

1991. szeptember 9-én megnyílt a *MOIRA Konduktív Pedagógiai Centrum* (MOIRA GM 1182 Budapest, Zsalu u. 11.), mely a mozgássérült gyermekek számára 3–8 hetes konduktív pedagógiai nevelést biztosít (szükség esetén szülővel együtt) 3 éves kortól, valamint az érdeklődő szakemberek számára (igénytől függően) 2–6 hetes szakmai tanfolyamokat szervez. Megismertet a konduktív oktató–nevelő pedagógia elveivel, gyakorlatával. Minden pénteken 12–15 óráig ingyenes tanácsadást és szűrővizsgálatot tart a gyermekek számára. Előzetes időpontegyeztetés levél vagy telefon útján szükséges. Telefon: 1882–366.

Hírek a megyei Pedagógiai Intézetekből

Baranya

A menekültek oktatása

A *Baranya Megyei Pedagógiai Intézet* a megyei és a települési önkormányzatok, a menekülttáborok, és az oktatási intézmények közös összefogásával megszervezte a megyébe menekült horvátországi gyermekek nevelését, oktatását.

Baranyában több mint 30 intézményben közel ezer menekült gyermek nevelését, oktatását látják el a magyar és a menekült pedagógusok.

A zágربی *Oktatási Minisztérium* tankönyvszállítmányt küldött az általános- és középiskolai tanulóknak. A könyvekkel az ország valamennyi menekülttáborát elláttuk. Az oktatás a horvátországi tantervek szerint, redukált tartalommal folyik.

Intézetünk szakértők felkérésével ellátja – az átmeneti helyzet szükségleteihez igazodóan – a menekült pedagógusokat a szükséges szakmai információkkal, egyedi továbbképzésekkel.

A *Magyar Caritas*, az *Ökumenikus Szeretetszolgálat* vezetői, a menekült tanulókat fogadó iskolák pedagógusai, tanulói szeptember elejétől kezdve nap mint nap a legkülönbözőbb formában, anyagiilag és emberileg is segítik a menekült pedagógusokat és tanulókat problémáik megoldásában.

A *Nemzetiségi és Etnikai Kisebbségekért Alapítvány Kuratóriuma* 300.000 Ft-tal támogatta pályázatunkat, amelyben a menekülteket fogadó iskolák eszközellátottságának kiegészítését kértük. A *Debreceni Nyári Egyetem Titkársága* kérésünkre magyar nyelvkönyveket küldött a horvát anyanyelvű tanulók részére. A hosszúhetényi iskola diákönkormányzata hulladékgyűjtést szervezett, s a befolyt pénzből élelmiszeradománnyal segítette a menekült tanulókat. A *Janus Pannonius Tudományegyetem* hallgatói által létrehozott *KONTO Alapítvány* 30.000 Ft-tal támogatta a menekültek oktatását. Több intézmény felajánlotta, hogy a téli szünetben vendégül lát menekült tanulókat.

Továbbképzés

Az *Eötvös Társulat* a *XVI. Országos Általános Iskolai Fizikatanári Anketot* 1992. június 23–25. között rendezte meg, egy később megjelölt helyen. A jelentkezési lapot valamennyi általános iskola címére 1992. február 29-ig megküldik.

Tolna

Megrendelhető!

A közoktatási és művelődési jogszabályok gyűjteményét megjelenteti az *UNIO Lap- és Könyvkiadó Kft.* (1135 Budapest XII., Frangepán u. 50–56.). Várható megjelenés: 1992. február. Előfizethető, illetve megrendelhető a kiadótól, 2.400,- Ft-os áron.

Ingyen!

Biológus–földrajzos kollégák figyelmébe!

Ingyen kfnálja kiadványait a *győri Ökológiai Stúdió Alapítvány*. Az öko–stúdióval a következő címen vehetik fel az általános- és középiskolák a kapcsolatot:

Ökológiai Stúdió Alapítvány
9028 Győr Szőnyi u. 23.

Szállás osztálykirándulásokhoz

Osztálykirándulásokhoz szállást lehet igényelni az alábbi gyermektáborokban: Sötétvölgy, Balaton-szepezd, Fadd-dombori.

Szállásdíj (Szekszárd és környéke általános iskolásoknak) 69,- Ft/fő/éjszaka, egyéb csoportoknak 115,- Ft/fő/éjszaka.

Ágyneműhasználat: 50,- Ft/fő

Igényelhető: Szekszárd, Gyermek Háza, Bajcsy-Zs. u. 8. Telefon: 15–022.

Kolping Szakiskola

1991. szeptember 8-án megnyitotta kapuit az ország első *Kolping Szakiskolája* Szekszárdon.

Az előző év novemberében alakult *Szekszárdi Kolping Család Egyesület* alapította az iskolát, általános iskolát végzett lányok részére, látva azt, hogy sokan nem tudnak középfokú intézményben továbbtanulni. Munkát vállalni kiskorúságuk, valamint a munkanélküliek nagy száma miatt nem tudnak. Így csak az utcán csatangolás, bandákba verődés a jövőjük, ami egyenes úton vezet a bűnözéshez, kábítószerezéshez, prostitúcióhoz.

Mindezek megelőzését vállalta fel a *Kolping Szakiskola* évente 40 tizenégy éves gyermek beiskolázásával.

Iskolánk államilag elismert speciális szakiskola. A képzés iránya: háztartásgazdaságtan–házvezetőnő képző. A közismereti és szakmai tárgyak alapos oktatásával elérjük, hogy kiváló eredményt produkáló tanulóink folytathatják tanulmányaikat a helyi szakmunkásképző intézetek III. évfolyamán nőruha–készítő és reményeink szerint szakács és kertész szakmában. Ezután szakmunkásvizsgát tehetnek.

Akik nem tudnak továbbtanulni, nálunk házvezetőnői, házi betegápolói és a VSZJ szerinti textilvarró betanított munkás végzettséget kapnak.

Célunk olyan példás keresztény családanyák nevelése (Adolf Kolping szellemében), akik az életet annak minden nehézségével együtt tudatosan felvállalják. A házimunkák szervezésében és elvégzésében példát tudnak mutatni társaiknak és gyermekeiken keresztül a következő nemzedéknek.

Iskolánk a *Művelődési és Közoktatási Minisztériumtól* közvetlenül megkapott fejkvótából gazdálkodik és fedez minden költséget.

Jelenleg a városi Gyermek Házában tanítunk, melyért bérleti díjat fizetünk. Közben az *Augsburgi Kolping Szövetség* segítségével megkezdtük a Szekszárd, Pázmány téri volt általános iskolai épület felújítását és bővítését. Ennek szervezésére és lebonyolítására, valamint anyagi fedezetének biztosítására alapítványt hoztunk létre "*Kolping Iskoláért*" címmel. Ide várjuk mindazok jóindulatú segítségét, akiknek szíve a jövő nemze-

dék. 1.000,- Ft feletti hozzájárulásról igazolást adunk, így az az adóalapból levonható.

Az alapítvány száma: OKHB 460-11 923.

Pest

A *Pest Megyei Pedagógia Szolgáltató Iroda* címe és postafiókszáma megváltozott! Az új cím:

1052 Budapest, Városház u. 7.
Levélcím: 1364 Bp. Pf. 273.

Szabolcs-Szatmár-Bereg

SANSZ

Felhívjuk az intézmények figyelmét a *MOBIL COOP Kft. SANSZ* című alapítványi alaplapjára, amely az alapítványok szinte teljes listáját tartalmazza. A *SANSZ* megrendelhető a szerkesztőség címén: 1134 Budapest, Dunyov István u. 5.

Iskolák életéből

A *Vásárosnaményi Ipari Kereskedelmi Vendéglátó-ipari Szakmunkásképző Iskola* megjelentette az első önálló *ÉVKÖNYV*-et, az 1988-1991 közötti tan évekről.

Az iskola *Kölcsey Ferenc* idézetet választott jelmondatul. "Hass, alkoss, gyarapíts: s a haza fényre derül!"

Az *Évkönyv* tanúsága szerint ennek szellemében igyekeznek dolgozni az iskola tanárai, oktatói, s diákjai egyaránt.

Megrendelésre ajánljuk

- *Soltész Mária*: Örökléstani feladatok (Gyakorlatok a Mendel-szabályok megismerésére és az azoktól eltérő öröklésmentekre) Ára: 120,- Ft

A példatár a IV. osztályos gimnáziumi tankönyv anyagához tartozó feladatokat gyűjti össze, s mintegy a tankönyvet kiegészítve használható tanárnak, diáknak egyaránt. A feladatok részben gyakorlásra, számonkérésre, részben a tanulók versenyre és felvételire való előkészítésére alkalmasak.

- Egészségünkért (középkorú tanulóknak irodalmi pályázataiból) Ára: 50,- Ft

A második alkalommal meghirdetett, egészséges életmóddal kapcsolatos pályázat díjnyertes alkotásait tartalmazza a kötet. Osztályfőnöki órákhoz, de tanulóknak olvasásra is ajánljuk.

Lakitelek Alapítvány

Az Alapítvány szervez és támogat:

- ipari, mezőgazdasági, művelődésügyi tervpályázatokat,
- nyelvtanfolyamokat, külföldi tanulmányokat, ösztöndíjakat,
- a vállalkozói tevékenységet élénkítő szakmai továbbképzéseket, menedzserképzőket, iskolai programokat,
- az egyetemes magyar kultúra értékeit őrző és gyarapító művészeti tevékenységet, szellemi műhelyeket, csoportokat, egyesületeket, népfőiskolákat, klubokat, olvasóköröket,
- a helyi önkormányzatok sportegyesületeit, környezetvédő programjait,
- az iskolai testnevelést kiegészítő rendezvényeket,
- a cserkészmozgalom törekvéseit,
- helytörténeti - honismereti kutatómunkát, nyári táborokat,
- könyvkiadói tevékenységet,
- helyi újságokat, rádió- és televízióadást,
- támogatja a kisebbségben élők törekvéseit,
- erősíti és szervezi az emigrációban élő magyarok tapasztalatainak átadását, működtetését,
- elő kívánja segíteni Magyarország nemzetközi kapcsolatainak bővítését,
- szolidaritást vállal a diktatórikus rendszerekben élő népekkel.

Postacím: Lakitelek Alapítvány
1399 Budapest
Pf. 701-380

Iroda: Budapest, Margitsziget,
Hajós Alfréd sétány
Tel.: 131-99-51

Komárom-Esztergom

Pályázati felhívás

A *Bicebóca Alapítvány a Mozgássérült Gyermekekért* országos *RAJZPÁLYÁZATOT* hirdet óvodás és általános iskolás gyerekek számára "Én nem olyan vagyok, mint más" címmel.

A pályázaton mozgássérült és nem mozgássérült gyermekek egyaránt részt vehetnek; mindenki, akinek képen ábrázolható mondanivalója van a felismert másságról, annak elfogadásáról, az úgynevezett ép és mozgássérült gyermekek együttéléséről, kapcsolatáról, barátságáról.

A pályázat feltételei

A képek tetszés szerinti technikával készülhetnek. Elbírálás és díjazás 3–6, 6–11, 11–16 éves korcsoportokban.

A pályaművek mérete max. 84 x 60 cm (A/1).

A beküldött munkákat paszpartúrával ellátva kérjük.

A hátlapra írják rá a pályázó nevét, életkorát, lakcímét és a beküldő intézmény címét.

Tatabányai Rehabilitációs

Égésügyi Gyermekotthon

Tatabánya V., Sallay tér 14.

Pődörné Gergely Zsuzsa (11–897)

Beküldési határidő: 1992. január 31.

A pályamunkákból városi illetve megyei kiállítás rendezünk (helye és ideje még nem tisztázott).

Korcsoportonként az első öt munkát ajándéktárgyakkal jutalmazunk. A jutalmazott pályaművek újabb pályázaton vesznek részt. Az alkotások egy része az országos zsűri válogatása után kiállításon szerepel Tatabányán, 1992. június 18–21-én az ART'92 Mozgáskorlátozottak és Barútaik Országos Kulturális Fesztiválján. Az országos kiállítás 1–3. helyezett résztvevője és kísérője a fesztivál vendége lesz.

Fejér

Kiadványok

Megjelent a *Fejér Megyei Levéltár* kiadásában a *Fejér Megyei Történelmi Évkönyv 22. száma*, amely a következő települések helytörténelmi tanulmányait tartalmazza: Kápolnásnyék, Kisláng, Mezőkomárom, Mezőszentgyörgy, Nagykarácsony, Nagylók, Pákozd, Perkáta, Pusztaszabolcs, Tordas. Ára: 200,- Ft. Megrend.: Fejér Megyei Levéltár, 8000 Székesfehérvár, Szt. István tér 2.

A középiskolák figyelmébe ajánljuk *Az 1956-os magyar forradalom – Történelmi olvasókönyv középiskolásoknak* című kézikönyvet, amelyet az 1956-os Magyar Forradalom Történelmének Doku-

mentációs és Kutató Intézete szerzői munkaközössége készített a hiányzó történelmi tankönyvek és tanári segédkönyvek pótlására. A kézikönyv tömören összefoglalja 1956 előzményeit, a forradalom lefolyását és utóéletét, valamint bevezetést nyújt az ezzel kapcsolatos történelmi és memoárirodalomba. Ára: 17,- Ft. Megrendelhető a Tankönyvkiadónál; száma. 13477.

Gimnáziumok I., II. és III. osztályainak kémia vizsgakövetelményét állította össze *Bocskáné dr. Nagy Júlia* szaktanácsadó. A követelmények mellé osztályonként egy minta-feladatlapot adott. Az ezt tartalmazó füzet ára 200,- Ft. Emellett a tanulók rendszeres ellenőrzéséhez havonkénti témazáró feladatlapokat is készített, ezek ára feladatlaponként 100,- Ft. Megrendelhetők a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Intézetnél (2800 Tatabánya V., Fő tér 4.).

A *Calibra* Kiadónál megjelent a *Probléma feladatok biológiából a középiskolások számára* c. kötet (á: 196,- Ft), mely az utóbbi 10–12 év második forduló OKTV feladataiból áll. Megrendelhető, ill. vásárolható: 1032 Budapest, Kiscelli u. 16. I.é., tel.: 1/168–41–53.

A kötet nem kerül könyvesbolti árusításra. A jövő év elején várható továbbá a nagy feladatgyűjtemény átdolgozott, bővített változata, ez könyv-árusi forgalomban is kapható lesz.

A 6–18 éves korosztály számára készített, kipróbált, engedélyezett tanterveket, tanítási programokat tartalmazza 600 oldalon a *Szakmunkásképzők számára a magyar nyelv és irodalom tanításához* című könyv.

A gyűjteményben megtalálható a teljes Zsolnai program, Kelemen Péter képességfejlesztő tanítási terve, a budapesti *Németh László Gimnázium* nyolcosztályos anyanyelvi–művelődési–irodalmi tanterve, az aszói *Petőfi Sándor Gimnázium* el-képzése a humán tárgyak tantárgycsoportos oktatására, Szakács Béla tanterve a szakmunkásképzők számára, s több más speciális program a 10–14 és a 14–18 éves korosztály tanítására; tantervjavaslatok 6–18 éves tanulók számára, újabb program az általános iskolák, a 4 éves, ill. 8 osztályos gimnáziumok, a 6–12 és 12–16 éves korcsoportok oktatásához. Ára: 350,- Ft + postaköltség.

Megrendelhető:

Fővárosi Pedagógiai Intézet,
dr. Forgács Anna
vezető szaktanácsadó
1431 Budapest, Pf. 199.